

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
2-a QUINCENA
DE OCTUBRE, 1952
Nº 77 - Año V

KARAS AR TAIKA?

MASKVA RUOSIASI

Paskutinių dienų įvykiai, susiję su Maskvos politika, buvo atkreipę į save pasaulio dėmesį. Du iš jų turi ypatingos reikšmės, tai — 19-tasis komunistų kongresas ir JAV-bių pasiuntinio G. Kennan iš Maskvos išsivartymas.

Šis pastarasis įvykis sudavė nemažą smūgį JAV diplomatijai, nes Kennan buvo laikomas vienu iš geriausių sovietinių reikalų specialistų ir tinkamiausiu toms pareigoms. Tolimesnės tokio

ir vakariečiai neliks skolingi, stiprindami prieškomunistinę kovą savo viduje ir už geležinės uždangos. Reikia taip pat manyti, kad nereikės ilgai laukti šio kongreso pasekų, kurios pasirodys ir Vakaruose ir Rytuose.

UZVIRĖ KOREJOS KATILAS

Tuo tarpu ilgai trukusios paliaubų derybos Korėjoje aliantų buvo nutrauktos neribotam laikui, bent tol, kol komunistinė Š. Korė-

kumštėmis. Kai kurios karinės svarbos vietos per kelias dienas iš rankų į rankas ėjo net 20 kartų. Ir dar jokios persvaros nematyti. Aliantai kiša mažiau žmonių, bet užtat smarkiai naikina aviacija ir moderniausias ginklais nepaprastus komunistų žmonių kiekius. Komunistai žmonių netausoja ir pakartotinai siunčia į fronto linijas naujus dalinius. Kaip ilgai tokios kruvinos piaučynės tęsis, sunku įspėti, bet atrodo, kad abi pusės pasiryžusios iki paskutiniųjų laikytis. Net kalbama, kad gali būti pakeistas vyriausias aliantų vadas gen. Van Fleet, kuris nesutinka su gen. Clark dėl Mandžiūrijos bazių bombardavimo.

VAKARAI VĖL PYKSTASI

Vakariečių vienybei stiprinti buvo pasirodę šviesių pragiedrulių, bet paskutiniu metu vėl pasirodė šešėlių. Prancūzai smarkiai įsiseidė dėl JAV pasiuntinio Dunn įteiktos notos ir memorandumo, kuriuos jie laiko kišimusi į vidaus reikalus. O tuo memorandumu kritikuojama prancūzų gautos paramos netinkamas sunaudojimas ir nurodoma, kaip turi būti sunaudojama gausioji parama. Tas susikirtimas įvyko ne dėl reikalo esmės, bet dėl formos, kurios nediplomatiškumą pripažįsta ir Washingtonas. Tačiau amerikiečiai kaip tik norėjo prancūzus paspausti greičiau ratifikuoti taikos sutartį su Vak. Vokietija ir daugiau skirti apsiginklavimui. Prancūzai labiausiai bijo per greito ir per didelio Vokietijos iškilimo ir tarptautinę plotmę.

Skersai kelio juoda katė perbėgo ir amerikiečių-anglų santykiams. Washingtonas pasipriešino Anglijos ir Pacifiko Santarvę įstojimui, kurio pageidauja Australija ir N. Zelandija. Anglai, amerikiečių nuomone, turėtų duoti didesnį įnašą Atlanto Santarvei arba bent greičiau jos atžvilgiu apsispręsti. Gal dėl to Anglija pradėjo daryti didesnių nuolaidų Egiptui, kuris daugiau simpatijų reiškia JAV-bėms. Visiškai neaiškio padėty atsistojo Persijos klausimas, kai Mosadegh įteikė iš naujo ultimatyvę notą, pagal kurią anglai turi sumokėti 49 milijonų svarų ir pradėti derybas arba, priešingu atveju, grąšoma nutraukti santykius. Persijai tada teliks greičiausiai tik du keliai — arba rusų glėbys, kuris atnes kraštui mirtį, arba amerikiečiai, kurie, norėdami išgelbėti Persiją nuo komunizmo, daro visas galimas nuolaidas.

Dėlto Churchillio naujas užtikrinimas, kad karas atitolo, daugelio stebėtojų laikomas "senio" naivumu arba apgaulingu diplomatinio glostymu. Priešingai, anot prancūzų "Le Monde", pasaulis dabar atsistojo tik prieš dvi išėjusias — karas arba taika. Dabartinė padėtis, sako toliau, yra nenormali ir ilgai tęstis negali. Todėl Vakarams nieko kito nelieta, kaip tik stiprintis žūtbūtinę kovą ar ir durtuvais, bet ir peiliais beiba eiti pražūtin. — P. S.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

VADOVAUJA "KULTŪRAI" SIUVĖJAI IR BATSIVIAI

Sovietinė spauda plačiai reklamuoja, kad jau kiekviename rajone veikia kultūros namai. Tačiau kokia ten kultūra skleidžiama, lengva įsivaizduoti. Tiems namams dažniausiai vadovauja siuvėjai ir batsiviai. Jų tikslas ne kultūrą skleisti ir žmones auklėti, bet skleisti komunistinius melus ir pažadus. Viskas ten turi tik komunistui tarnauti: dainos, vaidinimai, pasikalbėjimai, net tautiniai šokiai ir drabužiai. "Vadovai" vaikščioja po kolūkius ir suvarinėja į įvairius parengimus, kurie turi žmones "apšviesti". Kiekvienas "kultūros namas" globoja vadinamus ratelius,

kurių yra net po keliasdešimt ir visi turi tą patį tikslą. Rateliuose ruošiami panašūs "vadai", kurie, subūrę žmonių grupę, panašiai "kultūrini" vienas kitą ir tuos, kurie jų klauso. O klausytojų ir žiūrėtojų jėga sutraukia pakankamai arba, blogiausiu atveju, suvaro mokslėvius, kurie turi "gėrėtis" naujomis programomis, paskaitomis ir instrukcijomis. Tik įdomu, ar tokie batsiviai, patys nesuprasdami, kas yra kultūra, nenukultūris Lietuvos gyventojų?

NAIKINAMI LIETUVIAI

Žmonės persekiojami už kiekvieną lietuviškos dvasios reiškimą. Kalbama, kad sovietai nori krašte palikti tik 30% lietuvių, visus kitus iškeisti mongolais,

Aplankykite "Laiko" spaustuve

Seniai visų laukta "LAIKO" spaustuve jau virsta tikrove. Šiomis dienomis į "LAIKO" leidyklos patalpas buvo atgabenta pirmoji ir pati svarbiausioji spaustuves mašina — linotipas. Dar šį mėnesį tikimasi nupirkti kitas būtiniausias spaustuves mašinas ir tuojau pradėti spaudos darbą. Jau užsakytos papildomos lietuviškos raidės, kurioms atėjus, "LAIKAS" bus spausdinamas jau nuosavoje moderniškoje spaustuvej. "LAIKO" spaustuve tuojau galės priimti visokius spaudos užsakymus ir jau dabar ruošiamas gražus "LAIKO" kalendorius 1953 metams.

Visi gerai žinome, kad lietuviška spaustuve yra būtina Argentinos Lietuvos kultūrinio ir religinio centro dalis. Kaip lietuvišką bažnyčią, mokyklą ir salę, taip ir spaustuve stato patys Argentinos lietuviai savo aukomis ir paskolomis bei patalkininkaujant darbu. Nenustabu tad, kad ir pirmosios mašinos buvo galima užpirkti tik todėl, kad lietuviškos spaustuves reikalą Argentinos lietuviai supranta ir gausiai remia. Tvirta pradžia jau padaryta, ir spaustuve jau yra. Tačiau nereikia užmiršti, kad mašinos perkamos išsismokėjimui. Tik už vieną linotipą kas mėnesį reikės mokėti per metus po 5000 argent. pezu. O nupirkus būtiniausias mašinas juk reikės statyti tinkamą modernišką spaustuvei pastatą ir, tai padarius, per pirmuosius metus daryti būtiniausias spaustuves pagerinimus, perkant pagalbines mašinas, raides ir kt. Štai kodėl mes ir vėl kreipiamės į visus nuoširdžius lietuvius, prašydami gausios paramos ne tik šiuo sunkiausiu pradžios metu, bet ir pirmaisiais gyvenimo metais, kolei bus išmokėtos skolos ir išgyti būtiniausi pagerinimai. Jeigu daugelis užsieniečių mums pavydi tokios puikios nuosavos bažnyčios, mokyklos ir salės, tai reikia, kad galėtų pavydėti ir nuosavos moderniškos spaustuves. Jos vienos trūko iki šiol ir tai jautėme ne tik mes, Argentinos lietuviai, bet ir tolimesnių Pietų Amerikos kolonijų tautiečiai. Gražiai pradėję, pasistenkime gražiai ir vieningai baigti. Kiekvienas prisidėkime tuojau tuo, kuo galime: auka, paskola ar darbu. Nenumokime štos garbingos savo pareigos ant kitų pečių tuščių ir bergždžių patarimų: "Tegu kiti duoda, tegu kiti daro..." Toki "patarimai" niekam nenaudingi ir jais dar niekas nieko nepasiekė. Kai kiekvienas atliksime savo pareigą ir prisidėsime, kuo galėdami, spaustuve lengvai ir tvirtai atsisots ant kojų.

Dėkodami visiems nuoširdiems tautiečiams, savo auka, paskola ar darbu prisidėjusiems prie lietuviškos spaustuves reikalo, šia proga dar kartą nuoširdžiai kreipiamės į visus tuos, kurie dar laukia savo eilės. Dabar yra pats kritiškiausias momentas ir visokia pagalba labiausiai reikalinga. Kviesdami visus prie progos aplankyti besikuriančią "LAIKO" spaustuve ir apžiūrėti jos mašinas (c. Mendoza 2280, Avellaneda), mes pasiūlykime, kad Argentinos lietuviai vieningai rems šį bendrą reikalą iki galo. Rems, nes tai yra visų bendras ir būtinas reikalas.

Dygssta Naujas Lietuviškas Židiny

Šiomis dienomis Argentinos lietuviams gerai pažįstamas kun. Jonas J. Jakaitis MIC perėmė Rosario Marijonų vadovybę. Nebūtų nieko ypatingo, jei jis būtų nuvykęs toms pareigoms į seną ir jau sutvarkytą vienuolyną ar suorganizuotą parapiją. Bet dabar ant šio pirmosios Argentinos lietuvių bažnyčios s'atijoje ir parapijos organizatoriaus pečių gula toks pat, kaip ir prieš 12 metų, darbas — sukurti naują lietuvių religinį ir kultūrinį židinį Rosario mieste.

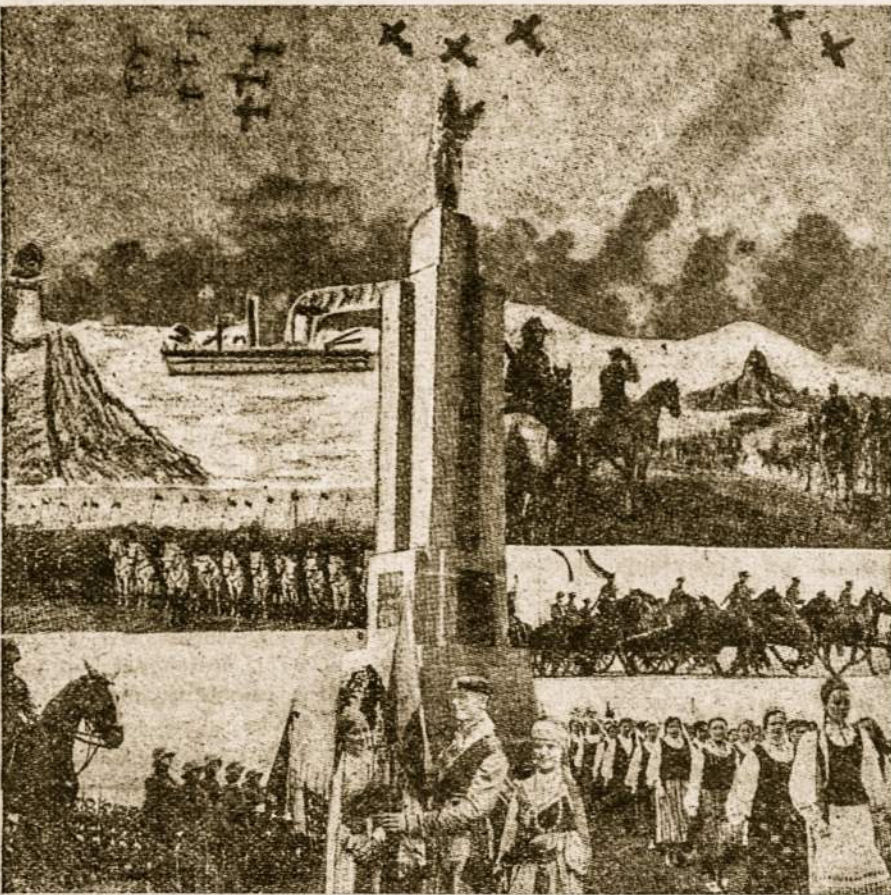
Kun. J. Jakaitis yra vienas iš tų šviesių lietuviškos išsivijos asmenybių, kurių nuopelnai yra neginėjami. Jo darbo baras visą laiką apėmė religinę, tautinę ir kultūrinę sritis išsivijoje. Jis yra vienas iš tų kunigų, kurie suprato, kad liet., kaip ir kitų tautų žmonės, turi teisę savo kalba melstis. Tam tikslui jis organavo lietuvius, statė jiems bažnyčias. Kad lietuvių vaikai neužmirštų savo tėvų kalbos, jis statė lietuviškas mokyklas, steigė kursus ir net pats juose lietuviškus dalykus dėstė. Viso to darbo ėmėsi su nepaprasta energija, dideliais organizatoriaus gabumais ir lietuvišku aštrumu. Ir jis laimėjo ne tik tai, kad lietuviai turėjo savo lietuviškus centrus ir mokslo įstaigas, bet ir kad jų vaikai liko ištikimi savo tėvų kraštui, savo kalbai ir savo religijai.

Kun. Jakaitis darbas nesiribojė tik gyvenama vieta. Jis buvo žinomas, kaip d'ėlis lietuvių ir patriotas visose kolonijose ir net savo Tėvynėje, iš kurios visiškai jaunas yra išvykęs. Pradėjus brėkšti laisvės aušrai, jis vienas iš pirmųjų organizavo Lietuvai pagalbą — tiek moralinę, garsindamas jos vardą, tiek materialinę, rinkdamas jai aukas. Kai Lietuvai nepriklausomybės pradžioje

visko trūko, o tiems trūkumams užpildyti buvo reikalingi pinigai, jis platino visoje Amerikoje vadinamus laisvės bonus. — savanoriškos paskolos laktūs — už kuriuos surinktus pinigus Lietuva pavertė ginklais apsigynimui ir priemonėmis geresnei pažangai. Mūsų vyriausybės suteiktas Gedimino ordenas yra kun. Jakaitis darbu ir nuopelnu savo tėvynėi liudininkas.

Taps vienuoliu marijonu, kun. Jakaitis neužsidarė vienuolyno ramybėje, bet su ta pačia energija, tik turėdamas daugiau organizuotos pagalbos siekė toliau tu pačių tikslų. Jis įsteigė kunigų seminariją, kad iš jos išėję kunigai būtų pilnai paruošti aptarnauti Amerikos lietuvius. Ta seminarija jau yra išleidusi nemažą skaičių kunigų, kurie uoliai dirba lietuviškose kolonijose. Būdamas Amerikos Marijonų Viršinku Provincijoje, pasirūpino, kad ir Argentinos lietuvių turėtų savo lietuvišką židinį. Pats atvyko į Argentiją ir, uolii padėjėjęs kun. K. Vengro ir a. a. kun. A. Andriūšo talkinamas, sukūrė tai, kas nepavyko sukurti kitiems, tą darbą daug ankščiau mėginusiems.

Todėl su džiaugsmu ir pilnu pasitikėjimu galima tvirtinti, kad Rosario lietuvių kolonija greitai laiku turės savo nuosavą centrą ir lietuvišką priebėgą, nes ten kūrėmosei pnyšaki stovi tie patys vadai — kun. J. Jakaitis ir kun. K. Vengras. Nors amžiaus našta — 67 metai — jau siegia garbingojo lietuviškų židinių kūrėjo pečius, bet jo jėgos, pasiryžimas ir energija dar nėra išsekę ir lietuvių patriotų padedamas, tą darbą t'krai litesės iki laimėjimo. Tuo džiaugiasi ne tik Rosario ir apylinkių lietuviai, bet ir visa Argentinos lietuvių kolonija. — Z. S.

Išpūdingi Lietuvos vaizdai, kuriuos pamatysime J. Gilvydžio rodomoje gražioje, spalvotoje filmoje ir paskaitoje, Liet. Salėje, Brasil 835, Avellaneda, spaliių 26 d. 17 val. (Plačiau 4 pusl.)

Maskvos elgesio pasekos kol kas dar neaiškios, tik tiek galima jau pasakyti, kad tai neprisidėjo prie santykių susvelnėjimo.

Dar didesnės reikšmės teikiama spalio 5 d. prasidėjusiam komunistų vadų kongresui, — pirmam nuo 1939 m., — Maskvoje. Komunistinės spaudos ir radio skelbiamas jo tikslas — partijos drausmės sustiprinimas ir nuo nepatikimų narių apsisvalymas. Slaptais propagandos kanalais siunčiamos žinios, kad tai sprendžiamas Stalino įpėdinystės klausimas. Tačiau kai kurių politinių komentatorių nuomone, šio kongreso pagrindinis tikslas buvo pasiruošti būsimajam karui, sustiprinant partijos eiles, atšviežinant propagandą ir apsvaistant karo planus. Viešai šie visi trys tikslai paslėpti po patraukliu, bet apgaulingu vardu — "kova už taiką".

Apie partiją daugiausiai kalbėjo Molotovas, kuris neapsėjo ir be Vakarų pasaulio užsiuolimo. Malenkovas, kuris pagal sąrašus yra trečiasis Kremliaus žmogus, su ypatingu įžulumu kalbėjo prieš amerikiečius, stengdamasis įvartyti kylį tarp Prancūzijos ir Anglijos iš vienos pusės ir JAV-bių iš kitos. Amerikiečiai, pasak jo, yra pagrindiniai karo kurstytojai, kurie visomis jėgomis stengiasi apsupti liaudies "demokratijas" ir jas pamaugti, nors pačių savo prekiems užsikerta labai gerus kelius. Kalbėdamas apie Angliją, švelniai paglostė jų savimeilę, nes "joks priešas nesudavė jai tokių skaudžių smūgių ir niekas taip dali po dalies neišdraskė jos imperijos, kaip šiuo metu daro JAV-bės". Šios propagandos tikslus aiškiai supranta tiek amerikiečių, tiek anglų, tiek ir prancūzų politikai, bet eiliniam piliečiui, nežinančiams visų Kremliaus kėslų, tai daro įtakos. Tačiau iš anksto galima tikėti, kad

Todėl lietuviai kai tik kuriam pasidaro pavojinga, bėga į mišką. Taip partizanų skaičius ne tik nemažėja, bet vis didėja. Tačiau ruožai ir miškuose žmonėms neduoda ramybės. Jie bando sunaikinti partizanus ir ten pasislėpusius kitus lietuvius. Dažnai įvyksta kovos. Paskutiniu metu lavonai neberodomi viešai, bet išvežami. Taip lietuvių tautai naikinama iki paskutiniųjų galimybių, kurias tik sovietai suranda ir išgalvoja.

VAIKAI ATIMAMI NUO TEVŲ

Komunistai siekia viską apversti aukštyn kojomis. Savo propagandą jie bando paskleisti net vaikų tarpe. Tuo tikslu yra steigiami vaikų lopšeliai, kurie turi paimti į savo "globą" Lietuvos vaikus. Iš viso Lietuvoje jau veikia keletas šimtų tokių vaikų lopšelių. Paskutiniu metu pačios sovietinės spaudos

žiniomis visa akcija yra sukaupta į kaimą, steigiami vaikų lopšeliai kolūkiuose. Pradedama tai nuo Kretingos ir bus einama per visą Lietuvą, kad neliktų nė vieno vaiko, kuris neklausytų komunizmo plepalų.

Užs. Reik. Valdytojas Dr. P. Karvelis rugsėjo 10-12 d. lankėsi Vokietijos užsienio reikalų ministerijoje Bonnoje ir parlamente. Ta proga URT Valdytojas padarė eilę vizitų parlamentarams ir aukštiesiems pareigūnams. Be kitų, URT Valdytojas priėmė ir Dr. Schreiberis, Pabėgėlių Ministerijos valstybės sekretorius, pažadėdamas visokiariopą palankumą lietuviams tremtiniams, esantiems Vokietijoje. Iš parlamentinių sferų URT Valdytojas gavo pakvietimą būti parlamento svečiu ir pateikti Lietuvos reikalais įvairios dokumentacinės medžiagos.

Evacuación Industrial del Báltico

Por C. VERAX

Por que el Ministerio de Relaciones Exteriores Soviético prohibió a los diplomáticos extranjeros visitar Lituania, Letonia y Estonia, los Países Bálticos, a quienes el Kremlin mantiene bajo la más hermética ocupación? Hay pruebas de que ello se hace procurando ocultar a los ojos del mundo occidental no tan sólo el genocidio y las deportaciones en masa que allí se realizan. Se quiere ocultar también la evacuación de importantes industrias de dicha zona. En primer término se evacúa las instalaciones de la industria pesada.

Para no dar lugar a que entre los pobladores locales surjan inquietantes suposiciones, se les dice a los obreros de las industrias en trance de evacuación, que las maquinarias desmontadas son llevadas a las "repúblicas hermanas" para una reparación general, o se afirma que las antiguas, inútiles máquinas son llevadas hacia el Este a cambio de otras nuevas modernas, que más tarde serían traídas. Empero, en lugar de las máquinas llevadas nadie trae ninguna otra máquina nueva. La evacuación de las maquinarias mayores procede de Riga, Vilnius y Tallin.

En concordancia con ello, cabe destacar que los Soviets, contrariamente a la tendencia de 1945-1946, en estos últimos años no instalan ninguna clase de fábricas de importancia en Lituania y Letonia. Se instalan o amplían sólo aquellas industrias que son necesarias para el uso diario y que, en caso necesario, pueden ser evacuadas con el mínimo esfuerzo.

También resulta característico que para las industrias más importantes se

hayen preparado minuciosos planes de evacuación. En algunos establecimientos, el año pasado fueron realizadas pretendidas maniobras antiaéreas, que, sin embargo, poseían grandes características de prácticas de evacuación, aun para aquellos de quienes se procuraba ocultar.

También los prisioneros y expatriados alemanes vueltos de los Países Bálticos ofrecieron interesantes detalles, de los cuales surge, que en la zona báltica no sólo se han preparado planes de evacuación, sino que ya en la actualidad se realiza el traslado al interior de Rusia de maquinarias de cierto calibre. Que los Soviets toman de las regiones occidentales de la Unión Soviética los más importantes establecimientos industriales bélicos para trasladarlos a las profundidades de Rusia — ahora ya es perfectamente sabido para el mundo occidental.

Si en oportunidad de una guerra también los países escandinavos fueran ocupados por los soviéticos, los aviones angloamericanos de largo radio de acción, desde las bases de Turquía y el Mediterráneo, podrían alcanzar fácilmente tanto a los Países Bálticos, como a los otros centros industriales rusos.

La evacuación de los establecimientos industriales de las regiones occidentales al interior de Rusia, podría tener por verdadero motivo de que los Soviets no creen poder seguir manteniéndose mucho tiempo sobre el Báltico. Ellos consideran a esa zona incorporada entre aquellas que, apenas al comienzo de una nueva guerra, pueden deslizarse de entre los dedos. (De "El Pueblo")

Lietuviško susipratimo reikalu

Skaitant įvairiuose kraštuose pasirodantią lietuvišką spaudą, tenka nenorminti susigalvoti. Gaila darosi, kai mūsų spauda, užuot sąėjusi meilę ir sugevenimą, dažnai skleidžia neapykantą ir panieką, įsiekdama priemonių pigiu būdu suniekinoti lietuvių visuomenės akys, paverčiant jį tautos priešų neretai net baimesniu už patį mūsų tautos pavergėją. Daugelis rašinių, nagrinėjančių mūsų grožinės literatūros, kultūros, visuomeninio bei politinio gyvenimo reiškinius, yra persunkti neapykanta ir pavydu. Nėra reikalo minėti pavyzdžius, — juos kiekvienas susiras, — bet su širdgėla tenka pripažinti, kad tai galima rasti visų krypčių laikraščių skiltyse. Jei paimtum visas ginčuose vartojamas prielaidas už teisybę, manytum, jog išsiviję reiktų įsiekti lietuvių su žiburium, kaip darė Diogenas, įsiekdamas žmogaus. Atrodytų, kad jau pagrindiniai esame persieme nihilistinėmis "svieto lyg'nimo" idėjomis, tik, vietoj enkavedisto revolverio, vartojame dviasmenius, kandžius ir dažnai nudingus žodžius. Visa tai vyksta tiesos, laisvės ir objektyvios kritikos vardu. "Pratrūkusios vots", "sudrumsti vandenys", "neišmanėliai", "sektantai" ir eilė panašių žodžių, kuriais be atodairio svaidomasi į visas puses, yra tos kritikos mėgstamiausi įrodymai.

Mūsų gyvenamasis laikotarpis yra atmieštas visuotiniu nervingumu ir įtampa. Tai jaučiame ir suprantame. Bet gaila, kad tas nervinis nerimas, išplitęs lietuviškos išsivijos tarpe, lengvai persimetą ir į laikraščių skiltis, grąšindamas kovą už laisvę ir nepriklausomybę paversti partinėmis bei asmeninėmis rietenomis. O reiktų tik geriau pažinti žmones ir juos labiau vertinti, kad ki kvieno darbe rastume tikrai įnašą į tautos likimo sprendimą. Juk žinome, kad yra arbatos arba vyno ragautojai, kurie nustato minėtų gerimų rūšį ragaudami. Jie uždirba didelius pinigus, nes su tikru skonio pajautimu žmonių nesama per daug. Bet kas gi yra arbatžolės lapelis ar vyno gūrkšnis prieš tą pasaulį, kuris slepiasi kiekviename žmoguje? Ir kodėl nesistengiama žmones pažinti bent tiek, kiek vyną ar arbatą, kad jie nebūtų išniekinami autoritetingai kritikuojant?

Vienas didžiausių JAV prezidentų, Abromas Linkolnas, yra pasakęs: "Norint dvi lentas glaudžiai suleisti, reikia jas gerai nuobliuoti". Tai yra pagrindinis objektyvios kritikos reikalavimas, kurį vadiname tolerancija — pačiam nusiobliuoti norint prieti prie kito. Tolerancija yra juk ta prielaida, kad ir ki-

tas turi įsitikinimus, kurių negalima sugriauti nei įmantriais žodžiais, nei šmeižtais, nei neapykanta. "Augindamas savyje neapykantą, žmogus pats kenčia, yra tikras ligonis. Žmoniškasis jo gyvumas nyksta, nos atrodyti, lyg esą sukiles. O kuris ir kituose žmonėse žadina neapykantą, menkina tu ir jiems gyvumą" — sako Dr. Vydūnas, taurus žmogus ir taurus lietuvis. Tai tinka kiekvienam lietuviui, susiaurinant mūsų mintytojo pasakymą lietuviškumo atžvilgiu.

Vienas pagrindinių komunistinės kovos metodų yra sukelti nerimą, nepasitenkinimą ir neapykantą vienos bendruomenės dalies prieš kitą, suardyti vienybę, kad tuo būdu sumažėtų buvimas ir kova už Tėvynės laisvę pavirstų asmeninių ginčų ir priekabių įsiekijimu. Ten, už geležinės uždangos, be partijų ir įsitikinimų skirtumo miršta lietuvis už Tėvynės laisvę. Jo kelias — vienybė. Mes tuo tarpu, ginčuose skęsdami ir skambiais rezistencijos vardais besidangstydami bei vienas kitą niekindami, įsiekome kelio į Tėvynę. O galiausiai ir mūsų kelias yra labai aiškus — vieningai sutelktomis jėgomis atkovoti Tėvynę laisvę. Šiuo metu visa kita — antraeiliai reikalai. Vieningai sutelkti jėgas, tai reiškia jausi šilimą iš kiekvieno lietuvių ir kiekvienam takti pat šilimą skleistai, tai reiškia supratimą, kad lietuviškoje laisvės kovoje esame kiekvienas vertingas dalyvis ir kad tik tokie laisvoje Tėvynėje būsimė verti savo žemės vaikai, turį teisę į tautos palikimą. T. K'o's vienybės ir lietuviško susipratimo reikalavimai dabartinis mūsų gyvenimas. Ant. Rytys.

Karšiasis Cukrus

Chemikams yra pavykę padaryti vadinamąjį radioaktyvų arba "karštąjį" cukrų. Jis gali būti maitinamas žmogus ir bakterijos. Praktiška nauda yra ta, kad radiumu "užkrėstos" bakterijos gali būti lengvai stebimos, kaip jos po kūną vaikšto, kur koncentruojasi ir kaip sukelia ligas. Žmogui įdavus tokio cukraus, galima stebėti, kaip jis organizme tirpsta, išsisklaido ir kokias funkcijas atlieka. Gydytojais tikisi, kad tuo būdu bus galima išaiškinti daugelį susirgimų ir rasti joms gydyti geresnių priemonių, ypač vėžiui ir dantų gedimui. "Karštąjį cukrų" pagamino Dr. Horace Isbell su savo pagelbininkais, dirbančiais prie National Bureau of Standards. Viena to cukraus unija šiuo metu dar kainuoja 23,000 dolerių.

BENDRUOMENĖS 2-JŲ METŲ SUKAKTĮ MININT

1952 m. spalio 22 dieną sukanka du metai nuo Argentinos Lietuvių Bendruomenės įsteigimo. Ta proga pravartu trumpai apibūdinti Bendruomenės esmę, tikslus ir siekimus.

Pagrindinis Bendruomenės uždavinys yra išsaugoti lietuvių, siekti visų lietuvių dvasinės ir medžiaginės gerovės ir kovoti už Lietuvos išlaisvinimą. Šie tikslai yra artimi ir brangūs kiekvienam lietuviui. Jų, tačiau, nepasiekime pavieniai ar suskaldytomis jėgomis — per daug jie platūs, svarbūs ir sudėtingi. Sėkmingai mūsų lietuviškų tikslų siekti tegalima, tik sujungus ir suderinus visų mūsų tautiečių pastangas viena linkme. Bendruomenės rėmuose tad ir įsiekoma apjungti visus Argentinos gyvenančius lietuvius bendram darbui.

Daugelis gali pasakyti, kad Argentinoje jau nuo seniai veikia keliolika draugijų, kurios siekia panašių tikslų kaip ir Bendruomenė. Tų organizacijų nuopelnai mūsų visuomenei yra, be jokios abejonės, dideli. Tačiau reikia neužmiršti, kad tik dešimtas ar vienuoliktas Argentinos lietuvių priklauso vienai ar kitai lietuviškai draugijai. Kiti tebesilaiko nuošaliai. Visi jie, pavieniui paimti, nesudaro jokio svaresnio vaiksniio ir sparčiai tirpsta ištautimo jūroje.

Niekas neabejoja, kad, sujungę bent 15.000 Argentinos lietuvių, galėtumėm pasiekti tų tikslų, apie kuriuos tiek galvojame ir kalbame, bet kurie kol kas atrodo tikrai tolimi. Bendruomenė siekia, kad tai, kaip galima greičiau, įvyktų. Bendruomenė vadovybė neįsiekio narių kitų lietuviškų organizacijų sąskaiton. Ji pirmoji eilėje nori išjudinti tuos lietuvius, kurie iki šiol neprisiėdėję prie lietuviško organizuoto veikimo. Iš kitos pusės, Bendruomenės vadovybė jausčius tikrai laiminga, jei mūsų savišalpos, sporto ir kultūrinės draugijo skaičiuotų savo narius ne dešimtimis ar šimtais, bet tūkstančiais. Taip pat Bendruomenė nesipuola į tas sritis, kuriose geriau ar blogiau jau pasireiškia veikiančios organizacijos. Bendruomenė pagal išgales bendradarbiaus, rems ir skatins jų dar-

bą. Juk vienas iš svarbiausių Bendruomenės tikslų ir yra lietuviškos visuomeninės veiklos pagyvinimas ir išvystymas, kuris tiesiogiai tarnauja lietuvių išlaiskymui.

Tačiau yra sričių, kurių negalėtų pilnai apimti jokia paskira organizacija, kad ir kaip pajėgi ji bebūtų. Tokių sričių tarpe yra lietuviškos išlaiskymo pastangų suderinimas, kova už Lietuvos išlaisvinimą ir Argentinos lietuvių atstovavimas šiame krašte. Tinkamas šių uždavinių išsprendimas yra ne tik mūsų pareigos, bet ir garbės reikalas. Tai galime padaryti tik per Bendruomenę, kuri — kaip jos vardas aiškiai sako — yra visų Argentinos lietuvių sąjunga.

Pagal įstatus Bendruomenė yra atvira visiems Argentinoje gyvenantiems geros valios lietuviams. Jos statomi reikalavimai yra nepaprastai kuklūs: paduoti įstojimo pareiškimą, apsimokėti solidarumo mokestį (\$ 12 metams) ir pora kartų metuose dalyvauti savo Apylinkės susirinkimuose Bendruomenės vadovybei išrinkti ir aptarti svarbiuosius Bendruomenės reikalus. Nė vienas Argentinos lietuvis negali sakyti nepajėgiąs atlikti šių pareigų, pagrįstų paprastais ir aiškiais demokratiniais dėsniais. Bendruomenė laukia, kad kiekvienas tai nedelsdamas atliktų, tuo prisidedamas prie visiems mums brangių tikslų siekimo.

Minėdama dviejų metų įsteigimo sukaktį, Bendruomenės vadovybė nori dar kartą priminti visiems lietuviams, gyvenantiems šiame svetingame krašte, kad vien sujungtomis jėgomis galėsime pasirodyti esą tikrai verti pažangios ir susipratusių lietuviškos visuomenės vardo. Bendruomenė buvo, yra ir pasiliks tikrasis tos pažangos ir susipratimo rodimklis. Šia proga kiekvienas tautietis tepajunta asmenišką atsakomybę už pastovų laimėjimą lietuviško darbo, kurį dirba Argentinos Lietuvių Bendruomenė bei Argentinoje veikiančios mūsų organizacijos.

Vienybėje — galybė!

LS.

Gen. Sosnkowski ir "Trys Tiesos"

Vienas žymesniųjų Lenkijos generolų, buvęs vadas ir ministeris pirmininkas Sosnkowski neseniai aplankė Braziliją, kur vyriausybės ir savo tautiečių buvo iškilmingai priimtas. Ten turėjo jis progą kalbėti. Savo kalbose jis kartojė savo "tris tiesas", reikalingas teisingai taikai įgyvendinti.

Pirmoji tų tiesų skamba: "Kol Vakarų demokratijos skriaudavo Lenkija, tol ir pačios sau tuo kenkdavo". Antroji: "...kol germanų ir rusų imperializmai nebus sutriuškinti, neįmanoma taika". Trečioji — byloja apie Europos sutvarkymą tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų, apie "demokratinę, visuomeninią teisingą, teritorialinį ir ūkiniai stiprią Lenkiją" ir kelia jos sienas, "apimančias Rygos sutarties ribas rytuose bei Oderio-Neisės liniją vakaruose". Pasiremdamas cituojamais poeto žodžiais taria: "...Iškime skriauda įsikūnija.

ir į tarpa skriaudžiamųjų patį skriaudėją sugriebia".

Deja, generolas kalba tik apie Lenkijai padarytas skriaudas. Jis neužsimena Lenkijos padarytų skriaudų silpniesiems. Neatsimena Lietuvos, nutyli Suvalkų sutartį. Norėtųsi jam. progai pasitaikius, pasakyti:

Generole ir politike, Tiesa nėra skaldoma! Tiesa yra vienintelė, nedaloma ir visiems lygiai taikoma ir taikytina. Tiesos negalima punktais dėstyti. Mums tik tiek bus atleista, kiek mes patys atleidžiame savo kaltininkams. Negalima iš vieno sau atleidimo reikalauti, o kitus skriausti, net "teritorialiniai bei ekonominiai stiprią valstybę" bekuriant. Tikrai kai toks žmonių tarpe įsiviešpataus įsitikinimas, tada ateis tikroji taika tautoms.

Gen. leit. T. Daukantas

Popiežių Sporto Reikalai

Kalbėdamas sportininkams, Šv. Tėvas jiems yra nusakęs Bažnyčios nuomonę tuo klausimu. Turime stengtis duoti sportui privačiame, kaip ir viešame gyvenime, tą vietą, kuri jām priklauso pagal žmogaus vertingumą, jo aukštesnius uždavinius ir bendrą labą. Štai keletai principai, kurie nusako Šv. Tėvo mintį:

Kaip bendra kūno priežiūra, taip ir sportas neturi būti tikslu; jis neturi virsti materijos kultu, o tarnauti visam žmogui, netrukdant jo dvasinio bei moralinio tobulėjimo, bet priešingai, jį ugdat ir pareminant. Kas liečia profesinį darbą, — proto ar rankų, — sporto tikslas yra atrešti poilsio, kuris leistų grįžti prie darbo su atnaujintomis jėgomis. Sportas neturi ardyti vedusiųjų santarvės, nei šventų šeimyninio gyvenimo džiaugsmų. Šeimos gyvenimas yra toks brangus, kad jam negalima atsakyti šios apsaugos. Tas principas galioja tuo labiau, kai reikalas eina apie religines pareigas. Sekmadienio dienoje pirmoji vieta priklauso Dievui.

Reikšminga Organizacija

Tarp įvairių organizacijų, remiančių šv. Rytų Bažnyčios Kongregacijos veiklą, svarbią vietą užima vadinama "Catholica Unio — Katalikų Vienybė", kuri

jungia užsieny esančius ukrainiečius. Ši organizacija buvo įsteigta Austrijos sostinėje Vienoje Tėvo Benedikto von Gallen, garsiojo Muensterio kardinolo brolio. Dabartinis jos pirmininkas yra Lozanos vyskupas Charriere. Šiuo metu "Catholica Unio" veikla ypatingai reikšminga Vokietijoje, kur jai priklauso apie 40.000 narių, kurių tarpe yra apie 3.500 kunigų. Organizacijai priklauso apie 5.000 vaikų iki 15 metų amžiaus, kurie sudaro "Kryžiaus žygį už Bažnyčios vienybę". Beto, organizacija yra pasidalinusi į 40 įvairių Kongregacijų, Draugijų bei Vienolių, jungiančių iš viso apie 28.000 asmenų, kurie visi sudaro "Maldos kryžiaus žygį". Austrijoje organizacijos pirmininkas yra Salzburgo arkivyskupas. Dedama pastangų organizacija išplėsti ir Argentinoje, supažindinant ypatingai didžiulias seminarijas ir intelektualų sambūrius su Rytų problemomis. "Catholica Unio" stipriai veikia Brazilijoje ir Šveicarijoje.

• Lietuvių Tautinės Martirologijos skyrius, Amerikos Lietuvių Tarybai priitarian, išleido kovai su genocidu (tautžudybe) ženklelius, padarytus dail. V. K. Jonyno, kurie yra platinami visame pasaulyje. Š. Amerikoje ir Kanadoje ženkleliukus platina Liet. Taut. Martirologijos komitetas, o visuose kituose kraštuose platinai pavesta Vokietijos LB Krašto Valdybai.

TRUMPAI

IŠ VLIKO VEIKLOS

Rugsėjo 23-24 d. VLIKO posėdy buvo nutarta, kad esančių VLIKE grupių atstovų legitimacija būtų formaliai užtikrinta, prašyti visų VLIKų sudarančių grupių centrus raštu patvirtinti savo atstovų VLIKE mandatus. VLIKas, pavėdęs naujai sudarytajai Vykdomajai Tarybai atlikti Teisų ir Politinės Komisijos darbus, šias komisijas panaikino. Taip pat panaikintos ir kitos komisijos. Revindikuojamų Sričių Tarnybos pavadinimas pakeistas. Jai duodamas naujas pavadinimas: Bendrinė Lietuvos Reikalų Tarnyba. Jos valdytojas yra M. Brakas.

Rugsėjo 22 d. numatytas min. St. Lozoraičio ir VLIKO Pirmininko prel. M. Krupavičiaus pasimatymas atidėtas, min. St. Lozoraičiui dėl techniškių klūčių negalėjus sutarti laiku atvykti Vokietijon. Pasitarimas įvyks artimiausiu metu. P. Lozoraitis laukiamas VLIKE.

Nutarta papildyti Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Vyriausiąją Valdybą dar dviem nariais: Dr. V. Karveliene ir T. Šidiskiu. Vyriausioji Valdyba savo rugsėjo 25 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis taip: J. Norkaitis — pirm., Dr. V. Karvelienė — vicepirm. ir Moterų Sekcijos vedėja, T. Šidiskis — vicepirm., V. Gailius — narys ir reikalų vedėjas ir M. Brakas — narys.

VLIKO ir jo Pirmininko adresas liko tas pats: (14b) Pfullingen, Goethestr. 16, Alemania. Tuo adresu prašoma gauti VLIKui skirtus raštus ir laikraščius.

• Baltų Tarybos posėdy, įvykusiam rugsėjo 13. d., dalyvaujant Vykd. Tarp. pirm. K. Žalkauskui ir Užs. Tarn. Vald. Dr. P. Karveliui, buvo nutarta prašyti, kad patariamiosios grupės, veikiančios prie Laisvosios Europos Komiteto, pradėtų ruošti Jungtinių Baltijos Valstybių konstituciją ir atskirus pagrindinius įstatymus. Dr. P. Karvelis savo Baltijos spaudai duotame pasikalbėjime siūlo, kad Jungt. Baltijos Valstybių sostinė būtų kas 5 metai keičiama ir iš eilės būtų kiekvieno Baltijos valstybės sostinėje. Taip pat siūloma, kad vienos iš Baltijos valstybių prezidentas būtų tą patį laikotarpį prezidentu ir Baltijos Jungtinių Valstybių.

• VLIKO Pirmininko pavaduotojas Dr. P. Karvelis tarėsi su PLB pirmininku Vokietijoje Pr. Zunde bendruomenės veiklos suderinimo reikalu. Pasikalbėjimų metu buvo plačiai aptartos priemonės, kurių reiktų imtis, kad tas pats darbas nebūtų lygiagrečiai dirbamas kelių įstaigų. Pasitarimo metu buvo prieita išvada, kad būtų labai pageidaujama, jeigu VLIKO ir PLB įstaigos galėtų įsikurti toje pačioje vietoje.

• Tautos Dienos proga VLIKO Pirmininko pavaduotojas Dr. P. Karvelis lankėsi darbo kuopoje, vadovaujamoje kapt. Vilkutaičio, kurios būstinė yra Bad Kreuznach. 11 val. amerikiečių kariuomenės aikštėje įvyko iškilmingas kuopos paradas, vėliau kuopa su kariniu orkestru nužygiavo per miestą į bažnyčią, kur buvo atliaktytos pamaldos. Vakare, dalyvaujant aukštiesiems Amerikos karininkams, įvyko iškilmingas posėdis, kuriame VLIKO Pirmininko pavaduotojas pasakė Tautos Dienai pritaikytą kalbą. Kuopa turi ir savo vėliavą su Vyčiu, o jos vyrai gavo teisę nešioti Vytį aukštai ant rankovės.

• Bad Kreitznache buvo darbo kuopų karininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo VT Pirm. K. Žalkauskas su žmona ir VT nariai T. Šidiskis ir M. Brakas. Inž. J. Augustaitis, darbo kuopų ryšininkas prie amerikiečių štabo Heidelberge, skaitė referatą apie lietuviškos išlaiskymo. Po referato buvo gyvos diskusijos. Darbo kuopų vadai Vykd. Tarybos narius labai maloniai priėmė ir vaišino.

• VLIKO Pirmininkas pasiuntė prof. M. Biržiškai jo 70 metų sukakties proga sveikinimą su linkėjimais.

• Dr. J. Grinūs, Darbo Federacijos atstovas VLIKE, atšauktas ir jo vieton laukiama paskiriant kito atstovo.

• Prof. J. Grigas iš Čilės atsiuntė mums Santiago de Chile dienraščio "El Mercurio" iškarpa, kurioje yra mums palankus straipsnis, pavadintas: "Laiškas, kuris parodo įvykius Baltijos Valstybėse". Straipsnio autorius yra Ronald Preston. Sakoma, kad laiškas slapto būdu yra pakliuvęs į Vakarų ir yra paršytas vieno lietuviu. Laiškas liečia padėtį Lietuvoje, bet panašiai yra Latvijoje ir Estijoje.

Straipsnyje minimi vardai rašomi lietuviškai, kaip Kaunas, Klaipėda ir kt. Visiškai teisingai nušveičiamą dabartinę mūsų tėvynės padėtį bolševikų okupacijoje.

BERISSO

LAUKIAMA IDELIO KONCERTO
Lapkričio 9 d. 9 val. ryte, sekmdienį, Berisso kino teatre "VICTORIA" salėje Argentinos Lietuvių Bendruomenės Berisso Apyl. kė ruošia didelį KONCERTĄ, kuriame programą išpildys Lietuvių Tautinio Meno Ansambliis "DAINA" ir Berisso "CORO POPULAR".

Dainos Ansambliis, vadovaujamas p. Andriaus Kuprevičiaus, padainuos 10 dainų ir Ansamblio Tautinių Šokių grupė pačios kėleta tautinių šokių. Berisso Coro Popular, vadovaujamas žinomų dirigentų O. Monreal ir Dr. L. Bava, padainuos 8 dainas, tarp kurių ir lietuvišką "Oi, oi, oi". Paskiau abu chorai sudainuos drauge "Kur bėga Šešupė".

Kas norėtų iš Buenos Aires vykti tuo laiku į Berisso, bilietus gali gauti "LAIKO" red. Lietuvių Klube ir pas Ansambličius.

Tą dieną Berisso parapijos bažnyčioje po koncerto bus pamaldos lietuviams.

Friderikas Minkevičius su Ponia ir vaikais po trijų mėnesių atostogų JAV-bėse grįžo ir vėl apsigyveno City Bell mieste. Jis yra Armour mėsos apdirbimo fabriko Berisso mieste vienas iš vadovujančių asmenų, atsijstas iš Bendrovės centro, kuris yra S. Amerikoje.

Sekmdienį, spalio 12 d., buvo atšvęsta Gyvojo Rozancijos Brolijos metinė šventė. 10 val. vietinė parapijos bažnyčioje kun. J. Margis už gyvus ir mirusius Brolijos narius atlikė pamaldas ir pasakė diena tinkamą pamokslą. Po pietų 3 val. "Mindaugo" Dr-jos patalpose buvo jauki arbatėlė, kurioje dalyvavo kun. Margis, choro vadovas A. Petraitis su žmona, daug jaunimo ir beveik visi Brolijos nariai. Tą dieną prisirašė 20 naujų narių. Broliją sekmingai vadovauja p. S. Mikėlaitienė.

Lapkričio 2 d. 10 val Berisso bažnyčioje bus lietuviams pamaldos, o po pietų 3 val. kapų lankymas ir paminklų šventinimas.

Antanas Gasiūnas, gyvenęs Villa San Carlos, jau kuris laikas serga ir yra paguldytas Berisso ligoninėje. Po sunkios operacijos, nupliaujant dalį kijos, ligonis pamažu sveiksta.

Paulina Trinskaitė, anksčiau gulėjusi Eva Peron ligoninėje, jau kuris laikas gydoši savo namuose ir baigia visiškai pasveikti.

ROSARIO

ATVYKO KUN. J. JAKAITIS MIC

Spalio 12 d. Rosario lietuviams pasirodė kun. J. Jakaitis. Ryto 10.30 val. Saladillo bažnyčioje buvo iškilmingos mišios, kurias laikė pats garbingasis Svečias. Jam asistavo kun. J. Iturbe ir kun. K. Venegas MIC. Per pamaldas giedojo du chorai: lietuvių — vadovaujamas J. Stašaуска ir "Buen Pastor" didysis mergaičių choras, Pamokslą ir sveikinimo žodį pasakė kun. K. Venegas.

Po pietų lietuvių žemėje buvo kun. Jakaitėi kuklus priėmimas, kurio metu kalbėjo R.L.B. pirm. V. Seniūnas, Kaz. Liutkevičius, A. Pundys ir B. Kaušpadas. Sveikinimo žodį tarė taip pat salezietis Jurgis Brizgys. Moterų vardu pa-

sveikino V. Kiaušytė, Olga Tičionytė ir Aldo Kalainis padėkdamavo. Pabaigai svarų ir įdomų žodį tarė pats svečias kun. J. Jakaitis, nušviestas visą padėtį. Prasidės statybos darbai! Paskiau svečias su visais lietuviams pasivažiavo. Visi džiaugėsi, kad bus pradėti darbai.

Spalio 11 d. kun. J. Grišans MIC, atsiveikinęs su lietuviams ir kitais pažįstamais, išvyko į Avellaneda.

Viktoras Stravinskas ir žmona su rengė kuklius pietus savo namo pašventinimo proga.

P. Mikėlainas buvo nublokstas nuo dviračio ir sužeistas.

Petras Daugis ir Feliksas Tuminis didina savo namus.

VISAI ROSARIO LIETUVIŲ KOLONIJAI IR APYLINKIŲ LIETUVIAMS BUS MISIJOS, kurios prasidės lapkričio 2 d., baigsis lapkr. 16. Pirmoji savaitė — moterims, antroji — vyrams. MISIJAS VES KUN. VL. MIKALAIŠKAS, JÉZUITAS.

SANTA FE

Spalių 12 d. buvo lietuviškos pamaldos Santa Fé lietuviams. Pamokslą ir pamaldas atlikė atvykęs iš Rosario kun. J. Duoba, MIC. Kaip visuomet, atvyko gražus lietuvių būrelis. Po pamaldų vaišės buvo pas p. Jurgelionius. Sekančios pamaldos toje pačioje bažnyčioje įvyks lapkričio 16 d., 10 val. ryte.

REGISTRUOJAMI POLITINIAI KALINIAI

Lietuvos Rezistencijos Buvusių Politinių Kalinių Sąjungos Centro Valdyba, norėdama sutikrinti visų savo narių adresus, prašo tiek bolševikų tiek nacių okupacijos metais dėl Lietuvos laisvės kalintus lietuvius pranešti savo adresus. Ten, kur yra bent 5 lietuviai, buvę politiniai kaliniai, prašomi steigti LRBPK Sąjungos skyrius, išsirinkti skyriaus valdybą, kurios sąstata prašomi pranešti Sąjungos Centro Valdybai šiuo adresu: Rev. V. Pikturna, 213 So. 4th St. Brooklyn 11, N. Y.

Lietuviai visam pasauli

Lietuviai Jonas Pígaga yra išstautas kandidatu iš Worcester miesto ir Massachusetts valstybės senatą.

Kun. dr. V. Bartuška yra paskirtas San Diego, Cal., kunigų seminarijos vicerektorium ir kanonų teisės bei moralinės teologijos profesorium. Jis yra vienas iš tremtinių Romoje baigęs aukštuosius mokslus.

Per visuotinį Lietuvių Fronto suvažiavimą į Amerikos LF vyriausiąją vadovybę buvo išrinkti prof. J. Brazaitis, prof. P. Padalskis, adv. J. Šlepetytis, Dr. J. Kazickas ir Dr. L. Dambriūnas.

U. Karvelytė šių mokslu metu gale Paryžiuje išlaikė politinių mokslų institute pirmųjų metų egzaminus ir Sorbonos un-te propedeutikos egzaminus su pagyrimu. Ji ir abi abiturus dalis Besançone, Prancūzijoje, buvo išlaikiusi su pagyrimais. Šį pažymį, kurio jau keli metai nėra gavę ir prancūzai, ji gavo vienintelė.

Kanados Lietuvių Bendruomenės išrinktoji Taryba savo pirmajame suvažiavime Montreale mieste išsirinko naują Krašto Valdybą, į kurią įėjo: J. Matulionis, kun. dr. J. Gutauskas, inž. J. Sližys, Y. Jokūbynas, žurn. Pr. Alšėnas, inž. A. Šalkauskas, prof. A. Zubrys ir J. R. Simonavičius.

Ryšium su Lietuvių Demokratų partijos 50 metų sukaktimi nuo jos įsteigimo ruošiamas išleisti kartinis "Varpo" žurnalo jubiliejinis numeris. Į redakciją pakviesti Dr. J. Pajaujis ir H. Blazas.

Bad Kreuznacho darbo kuopoje mirė buv. tos kuopos gydytojas dr. V. Tekorius, ilgą laiką ėjęs Suv. Kalvarijos psichiatrinės ligoninės direktoriaus pareigas.

Amerikoje gimusi lietuvaite Rūta Romanaitė (Ruth Roman) yra pradėdanti kilti kino žvaigždė. Ji dirba Hollywood-e ir jau yra žinoma kino lankytojams.

JUOZAS PIKČIŪNAS sąžiningai ir priecinamom kaimom atlieka visus mūrininko darbus. Su užsakymais prašoma kreiptis šiuo adresu: c. Paunero 1449, Gerli.

KAZIMIERAS STANKŪNAS

vasaros mėnesiams išnuomojama atskirus departamentus atostogaujantiems labai gražioje ir sveikoje vietoje Villa del Dique, Calamuchita, Sierras de Córdoba. Dėl sąlygų kreiptis laišku į savininką arba telrautis "LAIKO" red.

1. KNYGŲ LENTYNA, Lietuvių Bibliografinės Tarybos Biuletėnis, Nr. 5-6 (48-49), Gegužės-birželio mėn., 1952 m. Red. A. Ružancovas. Prieš metus Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas perėmė iš Lietuvių Bibliografinės Tarybos biuletėnio leidimą. Per metus išleista 5 numeriai "Knygų Lentynos": 2 — pr. metais ir 3 — šiais metais. Biuletėnis leidžiamas Daville, Ill., U.S.A.

2. LIETUVA, Politikos žurnalas, Nr. 1, Liepos-rugsėjo mėn., 1952 m. Red. Kol.: J. Audėnas, Dr. Br. Nemickas, V. Rastenis, Vyt. Vaitiekūnas. Leidžia Patariamoji Lietuvių Grupė. Išėina kas trys mėnesiai. Adr.: "Lietuva" 16 West 58th St., New York 19, N. Y., U.S.A.

3. LIETUVIŲ DIENOS, Nr. 7, rugsėjis, 1952 m. Red. J. Vytėnas. Vienintelis pasaulyje taip gausiai iliustruotas lietuvių žurnalas. Leidžia A. F. Skirius, 9204 S. Broadway, Los Angeles, Calif., U.S.A.

4. TĖVIŠKĖS AIDAS, Nr. (28), Liepa, 1952 m. "Pelėdos" — humor žurnalo priedas. Red. A. Vilainis-Šidlauskas. Lietuvos vaizdais iliustruotas žurnalas.

5. TĖVŲ KELIAS, Nr. 7-8, Liepos-rugpjūčio mėn. 1952 m. Venezuelos lietuvių laikraštis. Šiame numeryje, laikraščiu pradėdant ketvirtuosius metus, yra sudėta žymiųjų mūsų žmonių sveikinimai ir linkėjimai. Red. ir leid. Kun. A. Sabaliauskas.

6. PELEDA, Juokų laikraštis, Nr. 6-7, Liepos-rugpjūčio mėn., 1952 m. Red. A. Vilainis-Šidlauskas. Leidžia Leidykla "Nemunas", 3153 Halsted St., Chicago 8, Ill., U. S. A.

7. LIETUVOS R. KATALIKŲ EPISKOPATO DIREKTYVOS KATALIKAMS. Išleista Romoje 1952 m. Tai vykskų nurodymai kai kuriais viešojo gyvenimo klausimais, kuriuos daugeliui padės tuos klausimus lengviau išspręsti. Knygos ir žurnalai gaunami "Laiko" redakcijoje.

Dr. Vincius Pietariū, kuris parašė "Algimantą", "Lapės pasaką" ir kt. kūrinius, spalio 3 d. sueina 50 metų nuo jo mirties.

Iz. Motekaitienė, Lietuvos operos solistė, "Chicago Tribune" ruoštame muzikos festivalyje iš 28 solistų kartu su kitais dviem išėjo laimėtoja. Ta proga amerikiečių spauda plačiai rašė apie ją ir Lietuvos dainos meną.

"Draugas" paskelbė novelės konkursą. Paskirtos 3 premijos: 100, 60 ir 40 dolerių. Terminas — parašyti ir įteikti iki gruodžio 10 d.

Vasario 16 Gimnazija Vokietijoje šiuos mokslu metu pradėjo su 115 mokiniių ir 14 mokytojų. Ji turi jau 100 nuolatinių rėmėjų, pastoviai aukojančių po 20 dol., betu, jau yra iš viso apie 1.800 lietuvių, kurie reguliariai remia gimnaziją.

Vokietijoje šiuo metu yra įregistruoti 7.797 bendruomenės nariai, iš jų 4.342 britų zonoje, 3.210 — amerikiečių ir 245 — prancūzų. Stovyklose gyvena dar apie 4.000 žmonių.

Krikščionių profesinių sąjungų ir C. Europos Federacija (CEPCTU) neseniai išleido anglų kalba leidinį, pavadinimą "Mes kovojame su komunizmu", kuriame nusakyta minimųjų prof. sąjungų federacijos esmė, tikslai ir duota jų deklaracija, kurią iš lietuvių pusės pasirašė kaip pirm. P. Jočys ir sekr. V. Šimaitis. Kartu duota trumpai lietuvių krikščionių darbininkų veiklos santrauka. Į minimosios federacijos vykd. komitetą vicepirmininku išrinktas P. Jočys, o tarybą iš lietuvių dar įeina M. Avietinaitė, Dr. P. Mačiulis, Dr. Vl. Šimaitis ir J. Valaitis. Minimasis leidinys yra platinamas tarp viso pasaulio, ypač Europos, krikščionių profes. sąjungų.

Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba deda pastangas įgyti lietuvių namus. Tam tikslui jau sudaryta iš visų didžiųjų organizacijų bei draugijų komisija, į kurią įeina: J. Bistrickas, B. Daukus, S. Grina, V. Masickas, P. Protas.

PAJIEŠKOJIMAI

Juozo Liubino, gyv. 1940 m. c. Olavarría 1094, Bs. As., ir Povilo Kalpoko, gyvenusio c. Maza 639, Bs. As., pajieško M. Liubinaitė-Neberieza iš S. Amerikos. Pajieškonięji arba apie juos žinantieji prašomi pranešti "LAIKO" redakcijai.

JAV Lietuvių Katalikų Dienos

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos (ALRKF) tikslas — apjungti JAV lietuvių katalikų organizacijas bei paskirus lietuvius katalikus katalikybės ir lietuviybės idealams vykdyti. ALRKF yra lyg ir visos organizuotosios katalikiškosios Amerikos lietuvių vyriausioji vadovybė. Todėl suprantama, kad kas dveji metai šaukiamas Federacijos kongresas, jos reikalų vyriausiasis sprendėjas, patraukia dėmesį ne tik pačių JAV lietuvių katalikų, ne tik JAV ir viso laisvojo pasaulio lietuvių, bet ir rimto vertinimo sulaukia iš pačios JAV vyriausybės sluogsnių ir JAV katalikų hierarchijos.

Rugsėjo 26-28 d. d. Detroite, Mich., įvyko jau 32-sis Federacijos Kongresas, pradėtas rugsėjo 26 d. 9 val. r. iškilmingomis pamaldomis, dalyvaujant Detroito kardinolo Mooney atstovui vysk. A. Zaleskiui, vysk. Brizgiui, kongreso dalyviams ir gausiam būriui katalikų.

Kongreso posėdžiai vyko "Statler" viešbučio salėse. Pirmasis posėdis (rugs. 26 d. 11 val. r.) pradėtas iškilmingu JAV ir Lietuvos vėliavų įnešimu, JAV ir Lietuvos himnais ir Federacijos dvas. vado prel. Balkūno įspūdinga malda. Šiame posėdyje buvo sudarytas kongreso prezidiumas, mandatų, finansų bei rezoliucijų komisijos ir išklausti Detroito miesto galvos atstovo H. Funk bei vysk. Brizgio sveikinimai.

Antrasis Kongreso posėdis (rugs. 26 d. popiet) išklause sveikinimo žodžių Kunigų Vienybės, ALB LOKO ir BALFO direktorių vardu (prel. Balkūnas), LRKSA vardu (L. Šimutis), M. Krupavičiaus vardu (P. Vainauskas), Marijonų vienuolijos vardu (kun. Vaškas), Pranciškono vardu (Prov. T. Gailliusis), Jėzuitų ir stud. ateitininkų vardu (kun. Borevičius), ALTO vardu (L. Šimutis), BALFO vardu (Kasevičienė), Federacijos 22-jo skyriaus vardu (Valaitis) ir raštu bei telegramomis iš vysk. Padolskio, Marianopolio Marijonų, Seselių Kazimieriečių, Vargdienių Seselių, Federacijos 22-jo skyriaus. Šiame posėdyje buvo priimti Federacijos dvasios vado, Federacijos valdybos narių, taip pat Katalikų Akcijos atskaitiniai pranešimai. Iš šių pranešimų aiškėjo ne tik, kas nuveikta, bet ir pačios Federacijos veiklos įvairiopumas, jos šakotumas: religiniai, tautiniai, šalpos, Lietuvos laisvinimo reikalai.

Federacijos prarastame lietuvių mokyklose rašinio "Kodėl aš džiaugiuosi esąs katalikas" konkurse dalyvavo per 5000 mokiniių. Konkurso premijoms — \$ 700.— buvo gauti iš amerikiečio pramonininko J. Cuneo. Religiniais reikalais Federacijos pirm. palaikė glaudžius ryšius su kard. Strich ir dalyvavo NCCM (JAV kat. vyrų s-gos) darbuose. Tautinėje srityje Federacija rėmė Lietuvos Kultūros Institutą ir Amerikos Lietuvių Centrinį Archyvą, kuriuos su dideliu pasiaukojimu globoja prel. Juras. Lietuvių mokyklai reikalingiems vadovėliams ruošti sudaryta speciali komisija. Svarstyti būdai ir priemonės prieiti prie angliškai kalbančio mūsų jaunimo, jo lietuviškumui stiprinti bei ugdyti. Federacija, suprasdama, kad tik organizuota lietuvių bendruomenė bus pajėgi spirti nutautinimo srovei, aktyviai išitraukė į bendruomenės organizacijos sudarymą. Jei kitos JAV lietuvių srovės lygiai taip nuosirdžiai remtų ALB organizacijos sudarymą, kaip ji remia JAV lietuvių katalikų, tai šandien ALB jau būtų sudaryta. Tačiau ir esamosios sąlygomis katalikai nenuleisdžia rankų. Šalpos srityje Federacijos vaidmuo labai reikšmingas. Jei mes turime BALFą, tai dėka to, kad Kat. jau nuo 1932 m. yra NCWC narys ir NCWC parėmė lietuvių pastangas BALFą organizuojant. Federacija aktyviai dalyvauja BALFO veikloje, ir Amerikos lietuvių katalikų duoklė šalpai yra labai didelė. Rūpinamasi lietuvių tremtinių įkurdinimu JAV-bėse, Fed. prieš 7 metus sudarė specialę Imigracijos Komisiją, kuri daug prisidėjo praversti JAV kongrese atitinkamus įstatymus. Komisija tebeveikia, nes emigracijos reikalai nėra pasibaigę. Dalyvaudama ALTe, Feder. atlieka didelį uždavinį Lietuvos laisvinimo kovoje.

Federacijos atėities veiklos gaires išdėstė prof. B. Vitkus. Savo pranešime jis, pažymėjęs, kad lietuvių tautą ištikusio negando akivaizdoje Amerikos lietuvių turi ypatingai susirūpinti, itaigojo, kad reikia pritraukti į Federacijos veiklę eiles naujų žmonių, pirmoj eilėje jaunimo, iš vėčių tarp. Reikia Federacijos veiklą stiprinti parapijose. Kiekvienoj lietuvių parapijoj turi būti veik-

los branduolys (keli asmenys). Reikia nugalėti kai kurių lietuvių klebonų nepalankumą Federacijai, kuri dirba katalikybei ir lietuviybei, Lietuvių parapijos pareiga remti Federacijos veiklą. Turime sudaryti pajėgų katalikų akcijai remti fondą.

Trečiasis Kongreso posėdis (rugs. 27 d. prieš p.) išklause sveikinimų raštu ir telegramomis. Šiame posėdyje išklaustas įdomus kun. Činiko MIC referatas jaunimo reikalais. Referentas, pažymėjęs, kad lig šiol permaža buvo rūpinamasi jaunimu, išklėlė mintį, kad lietuvių parapijos rengtų sporto aikštes, šokių sales, organizuotų jaunimo pobūvius, lavinimosi ratelius. Reikia duoti jaunimui patrauklių progų pasireikšti. Reikia parūpinti jaunimui stipendijų. Mes turime priemonių jaunimui patraukti, tik lig šiol jos nebuvo panaudotos. Lietuviškumui palaikyti bei ugdyti reiktų įsteigti kokį atžymėjimo ženklą. Tas veiktų jaunimą.

Po trečiojo posėdžio buvo Kongreso dalyviams iškilmingi pietūs, kuriuose dalyvavo ir Kongresą pasveikino Michigano valstybės gubernatoriaus vardu jo atstovas Ph. A. Hart. Pietų metu vysk. Brizgys per Amerikos Balsą tarė žodį į pavergtosios Lietuvos katalikus, ALTO pirm. Šimutis — į visus lietuvius.

Ketvirtame posėdyje, išklause naujų sveikinimų žodžių, raštu ir telegramomis, Kongresas išrinko naują Federacijos Centro Valdybą, į kurią įėjo: kun. Albavičius, prel. Balkūnas, prof. Damušis, prel. Juras, Dr. Juška, D. Kaminskiėnė, S. Pieža, L. Šimutis ir prof. Vitkus. Pagal mandatų komisijos pranešimą Kongrese dalyvavo 65 atstovai ir gausus svečių būrys. Pažymėtina, kad Kongreso nutarta remti visas geras katalikybės ir tautiškumo rėmimo priemones bei kovą už Lietuvos išlaisvinimą.

Kongreso posėdžiams pasibaigus, Kolombo Vyčių salėje įvyko koncertas, kuriame I. Motekaitienė, akomponuojama Kuciūno, ir vyrų kvartetas, akomponuojamas Budriūno, sudainavo eilę tautinių ir kt. dainų. Sekančią dieną po pontifikaliųjų vysk. Brizgio mišių buvo vysk. Valančiui paminėti akademija, kurioje kalbėjo žymūs amerikiečiai ir lietuviai. Ypatingai vysk. Brizgys ragino visus vienybėn: neklauskime, kaip ir ką kas tiki, žiūrėkime tik žmogaus dorumo, teisingumo, garbingumo. Ugdykime lietuvių meilę lietuviui. Ugdykime Valančiaus tipo lietuvi. Akademija buvo baigta Lietuvos himnu. Vt. Vt.

OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: šest. 13—17 v. ir sekm. 13—16 val.

JUOZO SNIPO BATŲ DIRBTVUVE ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGAUS: Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

PENSION "LITUANA", sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas diena tik \$ 17.

CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse de Rio III (Sierras de Córdoba). Sav. Jance, Krukonis ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas diena tik \$ 19.

"LIETUVA" Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5, T. E. 33-9584

ZEMAITIJA". Islas del Ibcuy. Sav. J. ir A. Buroka. Dėl informacijų kreiptis: Sr. Sanchez Penaud agent.: Florida 165 (Galeria Güemes), p. 5, esc. 529, T. E. 33-9584.

J. ZUBRICKAS IR A. KIRSTUKAS fotografuoja vestuves, krikštynas, pobūvius ir kitus šventinius subuvimus. Herrera 287, Bs. Aires, T. E. 26-9672.

MINKSTŲ KĖDŽIŲ DIRBTVUVE, sav. Mikėlionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

MOTERŲ GROZIO SALONAS IR KIRPYKLA "HENRY". Įvairiausių madų sukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem 818, Banfield.

ČIUZINIŲ UŽUOLAIĐŲ DIRBTVUVE - PARDUOTUVĖ. Parduodama bevelna, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulumos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 939 — Buenos Aires — T. E. 60-2784.

HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuvių, gimtadienių, sužadėtuvių, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Ista 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

Atnaujinta BALTINIŲ PARDUOTUVĖ Didelis pasirinkimas šilko - vilnų įvairybių. — Siuvami marškiniai. Sav. ENRIQUE y ALBERTO CURA B. RIVADAVIA 825 — PIÑEYRO

Dr. Jorge Cura Dantų gydytojas su Parncizijos univ. diplomu Priima: 9 — 12 val. ir 16 — 20 val. URUGUAY 763 PIÑEYRC

LIETUVIŠKA DANTŲ KLINIKA Consultorio Dental "P A V O N" Sav. N. KRUKAUSKAS — dirbtiniai dantys — karūnėlės — blombavimai — d. traukimas. Dantistai diplomuoti viet. universitete. Priimama: pirm., treč., penkt. 14—20 val. — Susikalbama iv. kalbomis. Avda. Pte. Perón 488 (buv. Pavón), Avellaneda (prieš. Avell. gelež. stotij)

Krantuvė "NARUŠIS" Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUSEVICIUS.

Buenos Aires Avellaneda

KUN. J. JAKAITIS IŠLEISTUVES

Kun. J. J. Jakaitis MIC yra lietuvių kolonijai gerai pažįstama ir daug nusipelnusi asmenybė. Todėl nenuostabu, kad, sužinoję jo išvykimą, mūsų tautiečiai stengėsi jam padaryti iškilmingas išleistuves, tuo pareikšdami savo ištikimybę ir pagarbą.

Išleistuvės įvyko spalio 5 d. Lietuvių Salėje Avellanedoje. Žmonių jose dalyvauti buvo užsirašę keli šimtai, bet dėl labai smarkaus lietaus daugelis iš toliau negalėjo atvykti. Tačiau ir tų, kurie nepabūgo lietaus, dar susidarė nemažas būrys. Išleistuves-aratė pradėjo Aušros Vartų par. kleb. kun. P. Brazys malda, pakviesdamas visus pasistiprinti ir arbatėlę atsigaiivinti. Vėliau jis trumpais bruožais nupasakojo kun. Jakaitis veiklą Š. Amerikoje ir Argentinos lietuvių tarpe. Ypač pabrėžė jo nuopelnus, kurių dėka mes turime lietuvišką religinį ir kultūrinį centrus gausiausiai lietuvių apgyventame rajone. Kiti kalbėtojai linkėjo Garbingajam savo Dvasios Vadui ir naujoje vietoje — Rosario lietuvių kolonijoje — sukurti antrą lietuvišką centrą, kur mūsų išblaškytieji tautiečiai turėtų savo priebėgą. Iš kalbėtojų pažymėtini kolonijos veteranas p. Ig. Padvalskis, kalbėjęs ARLB vardu, p. K. Misiūnas — Sv. Cecilijos choro, Jaunimo Dr-jos ir Radio Valandėlės "Lietuvos Aidi" vadovybės vardu, p. E. Buzienė — Gv. Rožančiaus Brolijai vardu, p. V. Lesniauskas — Lietuvių Skautų vardu, p. U. Šilaičienė — Moterų ir Mergaičių Dr-jos "Birutės" vardu, p. Sabutis — Villa Lugano lietuvių vardu, gen. T. Daukantas, p. P. Sakalauskas, kun. J. Margis ir kt. Paskiausiai kalbėjo pats kun. J. J. Jakaitis, kuris trumpai papasakojo lietuviškos parapijos steigimo ir bažnyčios statymo istoriją, visiems padėkojo už nuosirdžius linkėjimus bei aukas Rosario lietuvių bažnyčios statybai ir pakvietė visus atsilankyti į naują lietuvių centrą. "Visi esate laukiami ir visi būsit mano malonūs svečiai" — užbaigė jautrią savo kalbą.

Parapijos klebonas kun. P. Brazys padėkojęs Gerb. kun. Jakaitiui už jo atliktus darbus. Gyvo'o Rožančiaus Brolijai ir visiems prisidėjusiems prie išleistuvių vaišių paruošimo, pakvietė dalyvius pasižiūrėti gražios religinės filmos.

Spalio 10 d. ryte kun. J. Jakaitis pramonininko Kaz. Deveikio-Pipiro automobilu išvyko į Rosario užimti naujų savo pareigų — pradėti lietuviškos parapijos organizavimą ir naujas statybas. Galima bo jokia abejonės tikėti, kad ir ten greitai lietuviams turės savo bažnyčią ir savo susijungiamą vietą.

GRAŽUS "BIRUTĖS" DR-JOS VAKARAS

Spalio 12 d. Moterų ir Mergaičių Dr-ja "BIRUTĖ" Lietuvių Salėje, Avellanedoje, suruošė gražų savo metinį vakarą. Atidarymo žodį tarus programos vedė ai p. O. Bagdonienė, jaunosios lietuviškos pašokos "Gėlių valsą" ir kelt. ta tautinių šokių, kaip Kalvelj, Zukičius, Kumpakoj, o pačios mažosios mergaitės dar Noriu miego ir Suktinį. Po to dar buvo pašokti du "žvėrių šokiai". Šėkėjos buvo žinomų mūsų kolonijos lietuvių dukterys: Alicija ir Nelida Dultytės, Birutė Sturevičiūtė, Ona Savickaitė, Alicija Miliauskaitė, Zuzana Vanagaitė, Aldona Mačiulytė, Nelida Povilonytė, Herminija Našlėnaitė, ir mažųjų būrelis — Audra Deveikytė, Marija Sakalauskaitė, Dalia ir Liolia Sadauskaitės. Gražų dialogą suvaidino Nelida Povilonytė ir Ona Savickaitė. Programos tarpuose padėklamavo lietuviškų eilėraščių A. Deveikytė, B. Marenholcė, B. Sturevičiūtė ir Z. Vanagaitė. Pabaigai jaunųjų vaidintojų būrelis suvaidino vieno veiksmo komediją "Rauliukas Kvaillukas". Vaidintojos ne tik gražiai atliko savo roles, bet taip pat ir gera lietuvių kalba tai perdavė. Komediijoje dalyvavo: Birutė Sturevičiūtė, Nelida Povilonytė, Alicija ir Nelida Dultytės, Onytė Savickaitė, Alicija Miliauskaitė, Aldona Mačiulytė ir Zuzana Vanagaitė. Kad visa vakaro programa sklandžiai ir gerai buvo paruošta, tai yra p. Onos Stanaitienės nuopelnas, kuri turėjo paaukoti nemažą valandų ruošdama vaikų programą. Birutietėms tinka taip pat nupelnęti pagarbą, kad jos stengiasi ir vaikus išvesti į sceną, nes tikios progos ne tik teikia malonumo suaugusiems pasidžiaugti savo vaikų išrūdyta programa, bet ir vaikus įveda į mažesnę lietuvišką veiklą ir padeda

geriau išmokti bei pamilti savo tėvų kalbą. Nors tokių vakarų parengimas nėra lengvas, bet jų reiktų ir daugiau, nesigailint darbo, nes tai yra tikrai naudinga lietuviškai kolonijai.

OPERAVO KAZIMIERA KAMINSKA

Spalio 3 d. geroje Sanatorijoje, Rivadavia 4503, Bs. As., buvo padaryta pramonininkui Kazimierui Kaminskui apendicito operacija. Operacija pavyko gerai ir ligonis jaučiasi stiprus. Neuzilgo vėl grįš prie savo įmonės tęsti nelengvą pramonininko darbą. Pažymėtina, kad p. Kaminskas yra didelis lietuviškos rėmėjas ir taip pat "LAIKO" Garbės Lėdėjas.

Linkime greitai visiškai pasveikti.

Kaimynas

PAKVIETIMAS

Geresniam Baltijos tautų — Estijos, Latvijos, ir Lietuvos — kovų už laisvą suderinimui yra reikalinga sudaryti iš trijų Argentinijoje esančių Baltijos tautų organizacijų atstovų bendrą komisiją.

Tam reikalui maloniai kviečiame trijų minėtųjų tautų draugijų atstovus susirinkti bendrame susirinkime, kartu atsienešant savo atstovaujamy draugijų įgaliojimus. Susirinkimas įvyks 1952 m. spalio 31 d. 19 val., penktadienį, Lietuvių Klube, Boedo 737, Buenos Aires.

(pas.) E. Talvari

Estų Draugijos Pirmininkas

(pas.) F. Gaišais

Latvių Sąjungos Pirmininkas

(pas.) L. Stašaitis

Lietuvių Bendruomenės Sekretorius

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS

Mirus a. a. Jonui Pervazui, jo laidotuviams aukojo šie asmenys: po \$ 100: G. Pacas ir Monte; po \$ 50: A. Vidžiūnas, K. Saprigonas, J. Linertas, J. Paulavičius, V. Reksas, A. Artmonas ir P. Pimpicka; \$ 40: E. Pilkauskas; po \$ 30: V. Balnis, J. Bakšys, J. Katinas, V. Petrelis, J. Ambrutis, M. Stašaitienė ir P. Saržynskis; po \$ 20: St. Žvirblys, B. Bakšys, J. Petrauskas, S. Dočkus, P. Merkys, K. Laucius, A. Anilionis, J. Petrauskas, A. Čibirka ir Lietuvos; \$ 15: V. Bagdonavičius; po \$ 10: K. Guntorius, S. Kiela, J. Achoa, J. Šiušis, J. Valenta, B. Kučinskas, J. Ramanauskas, V. Antanavičius, K. Skirius ir A. Čyžas. Iš viso buvo suaukota \$ 1.115.—

PADEKA

Baranauskų, Pacų ir Šiušių šeimoms, rinkusioms aukas mano vyrui sergant ir jam mirus, taip pat ir visiems aukojusiems bei laidotuvėse dalyvavusiems, nuosirdžią padėką reiškia

Albina Pervazienė su sūnumis

LIETUVIŠKOS KNYGOS SKAITYTOJAMS

Prie viešo "LAIKO" KNYGYNŲ, kuris yra didžiausias Argentinos lietuvių kolonijoje, vėl yra prijungta apie 300 naujų, įdomių ir vertingų knygų. Maloniai kviečiame visus susipratusių lietuvių lengvom sąlygom pasinaudoti širdį ir dvasią keliančiu židiniu.

Knygyno Vedėjas.

PADEKA

A. Galeckaitė ir K. Černiauskui, su dideliu pasišventimu ir kantrybe dirbusiems prie "LAIKO" knygyno plėtimo bei tvarkymo, ir visiems talkininkams, taip pat D. Šabūnaitė, paaugėjusiai vertingų knygų šiam knygynui, nuosirdžiai dėkoja

Knygyno Vedėjas.

● Kun. Pranas Baltrumas, atlaikęs metines rekolekcijas Eva Perón mieste, buvo atvykęs kelioms dienoms į Buenos Aires. Čia aplankė savo pažįstamus ir artimuosius, su kuriais kartu yra iš Austrijos atvažiavęs. Kun. P. Baltrumas neseniai atšventė 20 metų kunigystės sukaktį. Kunigystės šventimus yra gavęs 1932 m. birželio mėn. Telšiuose.

● Juozas Pikiūnas, dirbdamas nukrito nuo antro aukšto ir buvo gana smarkiai susižeidęs. Po metų gydymosi ligoninėje ir namuose jau visiškai pasveiko ir vėl pradeda dirbti mūrinniko darbą. Jis su šeima gyvena savo name Paunero 1449, Gerli.

● Nikodemus Skrandžius, "Laiko" ir Radio Valandėlės rėmėjas, turi gražiai sutvarkytą įvairių baldų dirbtuvę, kurioje puikiai atlieka visus darbus. Lietuviai galėtų tuo labai gerai pasinaudoti. Jo dirbtuvė yra c. Luzuriaga 750, Bs. Aires.

Nauji "Laiko" rėmėjai

Steigiamai naujai spaustuvei ir "LAIKO" aukojo šie Nauji Rėmėjai: \$ 1.000: Magdalena Skūpaitė ir Justinas Lukšai; \$ 100: D. Zuoza; po \$ 50: gen. T. Daukantas, J. ir S. Markūnai, P. Kazlauskas ir P. Rastauskas; \$ 30: K. Kaminskas; po \$ 20: S. Adamėnas, P. Bielskus, A. Legeckas, B. Loveikis, J. Žilėnas; po \$ 10: Bartuška, E. Blažytė, M. Čerkauskienė, R. Gričienė, J. Kriščiūnas, J. Marčiūnas, P. Miliauskas, K. Misiūnas, N. N., P. Šakalis, Valčiūnas; po \$ 5: B. Banys, B. Gokienė, J. Krutas, A. Remeikis, J. Sadauskas, Z. Vanagas; \$ 3.00: N. Ivanoff; \$ 2: P. Paškevičius. Visiems paminėtiems ir nepaminėtiems Gerbiamiems Rėmėjams Redakcija ir Administracija taria nuosirdų lietuvišką ačiū.

GARBĖS RĖMĖJAI

Magdalena Skūpaitė ir Justinas Lukšai, paaudodami naujos spaustuves steigimui \$ 1.000, įsirašė į Garbės Rėmėjų ir įpatinę spaudos pagelbininkų eiles. J. Lukšas yra kilęs iš Meiliūnų km., Šiaulių valsč. ir apskr. Argentinon atvyko 1927 m. M. Lukšienė kilusi iš Prūsėlių km., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr. Į Argentiną atvyko 1931 m. ir tais pat metais ištekėjo už J. Lukšo. Darbiai gyvendami, yra įsigiję gražius namus ir patalpą (galponą), kurią nuomoja fabrikui "Tafla". Augina du sūnus: Juozuką 13 m., kuris šiais metais baigia seštą skyrių, ir Alfredą, 11 m., esantį trečiame skyriuje. Abu gražiai kalba lietuviškai. Abu p. p. Lukšai yra susipratę lietuvių ir dalyvauja lietuviškose organizacijose. J. Lukšas priklauso Lietuvių Centru ir ARLB Villa Lugano Apylinkei, o p. Lukšienė priklauso V. Lugano bažnytiniam komitetui, Bendruomenėi, "Birutės" Dr-jai ir Gv. Rožančiaus Brolijai. Kultūringiems mūsų tautiečiams, gausiai prisidėjusiems prie spaustuves steigimo, Spaustuves Administracija taria lietuvišką ačiū.

Šeimose

NAUJOS ŠEIMOS

Rudolfas Kurėkis ir Marija Šimėnaitė spalio 6 d. susituokė lietuvių bažnyčioje. Liud'ninkais buvo J. Šniokas ir J. Mackus. Vakare p. p. Greičių namuose, Villa Caraza, įvyko jauki vestuvinė puota, kurioje dalyvavo jaunavedžių giminių ir draugų būrelis.

Ona Meilutė Mikalauskaitė spalio 2 d. Aušros Vartų bažnyčioje susituokė su Alberto A. V. Gastaldi.

Anelė Gervylūtė ištekėjo už jugoslavo Ivan Mušić. Sutuohtuvės buvo Aušros Vartų bažnyčioje spalio 11 d. Svo-tais liudininkais buvo Petronėlė Gervilėnė ir Cirilo Škerjanec.

Hermijnja Radzvilavičiūtė spalio 11 d. ištekėjo už Ricardo Stella. Santuoka buvo lietuvių parapijos bažnyčioje. Sutuohtuvių liudininkais buvo J. Radzvilavičius ir Cesarea Rodriguez de Stella. Vakare Lietuvių Salėje, Avellanedoje, įvyko graži vestuvių puota, kurioje dalyvavo nemažas būrys lietuvių ir svetimtaučių.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Iris Izabelė Marenholcė, Vladės Ališauskaitės ir Jurgio Marenholcų dukte, buvo pakrikštyta Aušros Vartų bažnyčioje spalio 12 d. Krikšto tėvais buvo Elena Brazauskaitė Ališauskienė ir Andrius Ališauskas. Jaukios krikšto vaišės įvyko p. p. Marenholcų naujuose namuose, Villa Caraza, kur dalyvavo būrelis maloniųjų šeiminių giminių ir artimųjų. Svečių tarpe matėsi, be jau minėtų kumų, K. Ališauskas su šeima, P. Šantaras su Ponia, agr. A. Šantaras su šeima, A. Marenholcas su šeima, J. Ališauskas, A. Naujokas, "Laiko" redaktorius, Tenka pabrėšti, kad p. Vl. Ališauskaitė Marenholcienė ir jos tėvelis Andr. Ališauskas yra "Laiko" Garbės Lėdėjai. O p. A. Ališauskas ta pačia proga atšventė savo 60 amžiaus metų sukaktį.

Nelida Bruna Šakalytė ir Robertas Alfredas Šakalis, Sofijos Šimkevičiūtės ir Petro Šakalio dukte ir sūnus, buvo spalio 11 d. pakrikštyti lietuvių parapijos bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo: dukters — Antanina L. Mancisukienė ir Juozas Bičkus, sūnaus — Joana R. Šakalėnė ir Jurgis Dobrega.

Beatriz Maria Perez, Juzefos Elenos Gu'auskaitės ir Oscar Perez dukte buvo pakrikštyta lietuvių bažnyčioje spalio 11 d. Krikšto tėvais buvo Marija Gutaičienė ir Francisco Perez.

Graciela Beatriz Vioni, Onos Gintautaitės ir Juan Vioni dukte, pakrikštyta lietuvių bažnyčioje spalio 12 d. Krikšto tėvais buvo Klara V. Kulienė ir Karolis Gintautas.

LAIKAS

Correo Argentino
Casa Central

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 4289
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 4015

"EL TIEMPO" Semanario Lituanio Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 381834
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires; T. E. 20-9027

Redaguoja Red. Kolegija. Redaktorius Pranas Garša. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant.

KAINA: Argentinijoje metams \$ 30.—, pusmečiui \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 Urugv. pezai. Kitur — met. 3 doleriai. Oro paštas met. 3 dol.

2-a Quincena de Octubre, 1952

V METAI — Nr. 77

Armando Antonio Accrocca, Sofijos Čekanauskaitės ir Samuel D. Accrocca sūnus, spalio 14 d. buvo pakrikštytas Bernai bažnyčioje. Ta pačia proga kun. K. Černiauskas pašventino jų naujus namus.

● Ona Vaisetaitė ir Adolfas Dementavičiai rugsėjo 28 d. Pena ligoninėje susilaukė sveikos ir gražios antrosios dūkrelės, kuriai davė Stelės Beatrichės (Estela Beatriz) vardus. Motina ir dukte yra sveikos ir jau grįžo į savo namus.

● Monika ir Domininkas Bartkai, gvy. Avellanedoje, spalio 15 d. šventė savo motarystės 25 metų sukaktį. Ta proga spalio 17 d. Aušros Vartų bažnyčioje turėjo specialias pamaldas, į kurias buvo susirinkę būrelis giminių ir artimųjų. Po pamaldų Sukaktuvininkai savo artimiesiems pas p. Bartkienės seserį ir svainį B. ir B. Gokus padarė jauki priėmimą. P. p. Bartkai turi du jau suaugusius sūnus Joną ir Antaną.

● Eugenija Dekanienė buvo smarkiai susižeidusi akį, bet gydytojo prižiūrima jau baigia sveikti savo namuose.

● Bernardas Simanauskas, kuris ilgesnį laiką sirgo savo namuose, Lanus, išvežtas į Muñiz ligoninę. Jo sveikatos stovis tiek jo šeimai, tiek giminėms bei pažįstamiems kelia rimto susirūpinimo.

● E. Simanavičienė gana stipriai susirgo ir paguldyta Fiorito ligoninėje, Avellanedoje, kur žadama daryti rimtą kepenų operaciją.

● Alfonsas Pajajuis, gyvenantis Gerli, jau visas mėnuo gana sunkiai serga. Gydosį savo namuose.

● Antanas Anilionis iš Villa Devoto dėl širdies ligos jau kuris laikas negali dirbti. Gydosį savo namuose.

● Aleksandras Petravičius, Liet. Taut. Ansamblio "Daina" vadovas, buvo smarkiai susirgęs gripu ir, ligai susikomplicavus, turės kiek ilgiau pagulėti. Gydosį namuose ir jau pradeda sveikti.

A. a. Jonas Pervazas.

Poniai Albina ir sūnums Algi mantui ir Juozukui Pervazams dėl brangaus vyro-tėvelio
JONO PERVAZO
mirties, skaudaus liūdesio valandoje, nuosirdžią užuojautą reiškia
V. J. Reksai ir K. Kaminskas

PADEKA

Onai Navickaitėi už paaukotą gražų kilimą lietuvių bažnyčiai nuosirdžią padėką reiškia Parapijos Klebonas

TEMPERLEY

VIENA IŠ SENŲJŲ ŠEIMŲ

Dar prieš 1914 m. Argentinon atvyko ir apsigyveno Llavallol miestelyje mūsų tautietis Ignas Zvegas. Daug sunkumų teko pergyventi, nes buvo vienas iš pirmųjų lietuvių šiame krašte. Taip pat vienas iš pirmųjų pradėjo dirbti tuo metu mažoje alaus darykloje, kuri išaugo į didelį fabriką "Bieckert". Būdamas sąžiningas ir darbštus, greitai prisilyknė sau geresnį kelią šioje alaus darykloje, kurioje jau išdirbo apie 30 metų. Po pirmojo Did. karo atsikvietė savo

ŠVIESOS SPINDULY NUŽENGUS LAISVA LIETUVA

Iš po neapsakomo Tėvynės ilgesio ir tamsios okupacijos šviesos spindulyje pamatysime brangią ir laisvąją Lietuvą.

Stebuklingam spinduly vėl sužaliuos prieš mūsų akis platus Tėvynės laukai, sutviskęs sidarbo ežerai ir mariomis subanguos auksiniai jautvų laukai. Čia kiekvienas paveikslas kalbėta kalbės Tėvynės kalba ir užpildys širdį tokiu gaivinančiu jausmu, kurį tik šioj filmoj tebus galima pajusti ir pergyventi. Šis spindulys mus ves per didingą, piliacalniais nusėtą Tėvų Žemę, pro Baltijos skalausiamus jos krantus, per žavingus miestus, pro gražias bažnyčias, puikias mokyklas, žaliuosius kaimus ir tartum rojus žieduose paskendusius pievas.

Sudundės maršo garcai ir lyg iš po žemės iškils graži Lietuvos kariuomenė. Žibžibės gražios uniformos, blizgės ginklai, riedės šarvuočiai, skris lėktuvai...

Filmas rodo L. S. K. T. "Vytis", J. Gilbydžio vadovaujamais.

Tik vienintelį kartą spalio 26 d. 17 (5) val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Gera proga prisiminti Lietuvą. Dalyvaukime visi!

Po programos šeimyniškas pasilinksminimas. Rengėjai

gyvenimo draugę Marijoną, su kurią išauklejo lietuviškoje dvasioje sūnų Albertą ir dukterį Luciją. Darbščios žmonės padedamas pasistatė gražius mironamus, kuriuose su šeima gyvena ir dar du butus išnuomoja. Dabar rengiasi statyti antrą namą savo sūniui, neseniai grįžusiam iš Argentinos kariuomenės, kurioje jis tarnavo kaip puskarininkis. Dukte Lucija pradėjo studijuoti muziką, kurioje rodo nemažą gabumą.

Darbo pelė.

● Benadas Platakis, prieš pusketvirtų metų atvykęs į Argentiną ir dirbęs automobilių ratų fabrike, sunkiai serga. Gydytojų prižiūrimas, gydosį namuose.

VILLA LUGANO

VISUOMENĖS ŽINIAI

Norėdamas išvengti nesuipratimų bei užmetimų man daromų dėl žinios, tilpusios "Laiko" Nr. 75, 1952 m. rugsėjo mėn. antrojo pusėj, pareiškiu, kad toji žinia ne mano paduota ir kad ji neatitinka tiesai.

Aukų rinkimas D. Klimavičiui nieko bendro neturi su Lietuvių Bendruomenė. Aš jas rinkau niekeno nepavedamas ir negaliojats, tiktai artimo meilės dėlei, stengiausi kiek galėdamas padėti savo tautiečiui esant nelaimėje.

Rapolas Klimanskis

URUGVAJUS

NAUJA ŠEIMA

Š. m. rugsėjo 20 d. lietuvišką šeimą židinį sukūrė vienturtė p. p. Stefanijos ir Jono Bisliukų dukte Vanda Bisliukaitė su Stanislovu Kudeliu. Per sutuohtuves bažnyčioje svotais buvo jaunosios mamytė ir plieno dirbinių fabriko savininkas Eduardas Jusys. Jaukus vestuvių pokylis buvo p. p. Bisliukų namuose, dalyvaujant virš 150 svečių, kurie jaunavedžiams įteikė daug gražių ir vertingų dovanų.

Jaunavedžiams linkime gražaus ir laimingo gyvenimo. M. ir A. Liudžiai

● Prof. Pijus Dambrauskas, buvęs Marijampolės Mokytojų Seminarijos direktorius ir Vilkaviškio Kunigų Seminarijos profesorius, rugsėjo 13 d. savųjų tarpe Čikagoje atšventė savo 60 metų amžiaus sukaktį. Jis yra vienas iš Lietuvos kultūrininkų, ypač nusipelnęs pedagoginėje srityje tiek straipsniais, tiek praktišku mokytojų mūsų mokykloms paruošimu. Dabartiniu metu jis gyvena Baltimorėje, JAV-bėse.